

ИЗХОД от БЕДНОСТТА

Надежда за бъдещето: примери за промяна

Образование

Заетост

Селски райони

Здраве

Жилища

Финанси

2010 г.

Европейска година

на борбата с

бедността и

социалното
изключване

Европейска комисия

Europe Direct е услуга, предназначена да ви помогне да намерите отговори на въпросите, които си задавате за Европейския съюз.

Единен безплатен номер (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Някои мобилни оператори не разрешават достъп до номера, започващи с 00 800, или могат да таксуват тези обаждания.

ПРАВНА ИНФОРМАЦИЯ

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

В края на изданието ще намерите библиографско каре.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2010 г.

ISBN 978-92-79-13711-2

doi:10.2767/67226

Снимка на корицата: © Европейски съюз, Reporters

Координация и продукция: Mostra

Автор на статиите: Бригит Грауман

© Европейски съюз, 2010 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Възпроизвеждането на снимките не е разрешено.

Printed in Belgium

ОТПЕЧАТАНО ВЪРХУ ХАРТИЯ, ИЗБЕЛЕНА БЕЗ УПОТРЕБА НА ЕЛЕМЕНТАРЕН ХЛОР (ЕСФ)

ПРЕДГОВОР

Един човек от всеки седем души в Европейския съюз е засегнат от бедност и социално изключване. Това е прекалено голяма цифра, като се има предвид, че живеем в един от най-богатите райони в света.

Като европейски комисар, отговарящ за заетостта, социалните въпроси и социалното приобщаване, аз чувствам с цялото си сърце, че не можем да си позволим да игнорираме хората, които живеят в периферията на нашето общество, особено когато трудоспособното ни население застарява и намалява.

Трябва да се инвестират време, усилия и ресурси, за да се помогне на тези хора да се измъкнат от бедността – както за тяхно добро, така и за благото на цялото общество. Ето защо страните от ЕС се ангажират да премахнат риска от бедност и социално изключване за най-малко 20 милиона души до 2020г.

С обявяването на 2010 г. за Европейска година за борба с бедността и социалното изключване имаме за цел да се разкрият критичните условия, при които живеят толкова много граждани. Кампанията обединява европейски институции, правителства, местните власти и гражданското общество, както и хора, които от собствен опит познават бедността.

Европейската година предоставя възможност да се развият нови връзки и партньорства, които могат да генерират нови идеи и подходи за борба с бедността и социалното изключване.

Необходимо е спешно да се захванем с тези фактори, които правят бедността и социалното изключване толкова трудни за преодоляване. Това означава да се помогне на хората да развият уменията си така, че да могат да си намерят работа или да получат по-добра. Необходимо е да направим пазарите на труда по-достъпни за всички, включително и за младите хора, за по-възрастните, както и за хората с увреждания и за малцинствата. Трябва също така да направим системите на здравеопазване и социалните услуги още по-ефективни, така че да защитават най-бедните. Един от най-важните инструменти обаче е подкрепата за образованието и възпрепятстването на преждевременното отпадане от училище, тъй като по-високото и по-доброто образование са основните фактори в борбата с бедността.

Ние трябва да работим заедно, за да постигнем целите си – в сътрудничество най-добре се намират и се реализират решения. Разрешаване на проблемите от общностите на местно ниво е също толкова важно, колкото и националната политика, насочена към борба с бедността. Разбира се, обществото и частният сектор също трябва да играят роля.

Тази брошура показва какво може да се постигне, когато институции и отделни личности обединят усилия, за да се борят заедно с бедността и социалното изключване. Представена е невероятна смесица от иновативни проекти – като се започне например от словенска неправителствена организация, която полага специфични здравословни грижи за уязвими хора и се стигне до финансова мрежа, която предоставя кредити на по-бедните членове на обществото в няколко европейски страни.

Независимо от обхвата, посланието на описаните проекти е ясно – когато се ангажираме и работим заедно, животът може и се променя към по-добро. Надявам се, че брошурата ще бъде вдъхновение за други, които искат да направят нещо конкретно, за да помогнат на хората да се измъкнат от бедността.

Ласло Андор, европейски комисар, отговарящ за заетостта, социалните въпроси и социалното приобщаване

ВЪВЕДЕНИЕ

Европа е един от най-богатите райони в света с разнообразна и развита икономика, която осигурява висок стандарт на живот. Богатството на Европа дава възможност много от гражданите и да се радват на добро качество на здравеопазването, образованието и социалното подпомагане.

Огромнен брой хора обаче не могат да споделят плодовете на този успех. Смята се, че Европейският съюз е дом на около 84 милиона души, които са застрашени от бедност и социална изолация.

Европейците, класифицирани като бедни, трябва да преживяват с по-малко от 60% от средния национален доход на домакинствата. А около 23,5 милиона души в ЕС разполагат с по-малко от 10 евро на ден.

Настоящата икономическа рецесия не облекчава ситуацията. Много хора губят работните си места и попадат в категорията на застрашените от бедност и социално изключване. Някои държави-членки дори отчитат, че нараства броя на хората, спящи без покрив над главата, които са най-яркият символ на бедността.

И така, какво може да се направи за всички онези, които са изложени на риск и как Европа помага на хората да се отскубнат от бедността?

Чрез координация на политиката си ЕС е разработил стратегия, която има за цел да се пребори с бедността по ефикасен начин. В нея също така се предвижда обща рамка и координираща роля за подпомагане на държавите-членки да разработват собствени дейности за справяне с бедността и социалното изключване. Кризата подчертава добавената стойност на политиката на координация и представлява нов стимул за укрепване и пълноценно развиване на потенциала и.

В повечето европейски страни системата за социално подпомагане сама по себе си не е достатъчна, за да помогне на хората да се измъкнат от бедността. Затова държавите-членки се насърчават да развият активни политики за социално приобщаване

и трудова ангажираност, както и да осигуряват достъп до качествени услуги в съответствие с адекватна минимална подкрепа.

Общите цели в настоящето открояват приоритетни области, в които трябва да се работи – като изкореняване на бедността сред децата, осигуряване на трудова заетост, борба с дискриминацията и справяне с жилищните проблеми.

ЕС също така предвижда пакет от политики и програми за борба с бедността като Европейския социален фонд и ПРОГРЕС. Новата стратегия за икономическо развитие „Европа 2020“ изрично призовава за повишаване на социалното приобщаване, което осигурява високи нива на заетост и обществена сплотеност.

Като стимул за тези дейности 2010 г. е избрана за Европейска година за борба с бедността и социалното изключване. В цяла Европа се провеждат инициативи, за да напомнят за тежкото положение на хората, които живеят в бедност, и за да се покаже какво се прави за смекчаване на трудностите, които те понасят.

Кампанията има за цел да повиши информираността за сложните взаимосвързани проблеми, които разбиват толкова много животи. Тя също така обединява действията на правителства, местни власти, организации на гражданското общество и хора, които са страдали от бедност, за да си сътрудничат за инициране на нови идеи и дейности.

Кампанията също така разкрива тежкото положение на групите, които са особено уязвими от бедността, като възрастните хора, многодетните семейства и семействата на самотни родители, етническите малцинства, имигрантите, бездомните хора и децата. Тя също така разглежда начина, по който бедността изглежда се предава през поколенията.

Европейската година подчертава, че когато работи единно, обществото като цяло може да помогне на хората, които са по-ощетени от живота. Кампанията

© MF, Plissart

© Европейски съюз, Reporters

обръща внимание на значението на образованието и обучението като средства за борба с бедността и безработицата, както и на ролята на политиката и на добавената стойност на координацията и. Намирането на начини да се гарантира, че бедните и социално изолирани хора имат достъп до качествени обществени услуги в областта на здравеопазването, жилищното настаняване и социалното подпомагане, също е приоритет.

В допълнение, Европейската година хвърля светлина върху други въпроси като бедността въпреки наличието на работно място, достъпа до културни и развлекателни дейности, както и зависимостта на бедността от пола.

Тази брошура е вдъхновение за тези, които са ангажирани с подпомагане на бедните и социално изолираните. Тя показва редица проекти и инициативи, които вече подобряват живота в Европа.

Самият обхват на темите, които се разглеждат, а именно – **ОБРАЗОВАНИЕ, ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, ИЗОЛИРАНост В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЖИЛИЩНО НАСТАНЯВАНЕ** и **ФИНАНСОВО ПРИОБЩАВАНЕ** – разкрива какво предизвикателство е да се помогне на хората да се измъкнат от бедността.

■ Образованието предлага изход от бедността като осигурява на хората умения и увереност, които са им необходими, за да намерят добра работа. В българския град Сливен френска неправителствена организация предоставя на учителите книги и материали, с помощта на които да обучават ефективно местните ромски деца.

■ В Хамбург, Германия, екипът „*Movago*“ помага на безработните да навлязат в света на труда. Млади хора получават възможност да научат занаят от опитни майстори, като работят по проекти за възстановяване и други схеми за строителство.

■ В някои европейски страни рискът от бедност е два пъти по-висок в селските райони, отколкото

в градовете. Фондация *Heifer* показва какво може да се постигне в Литва, когато селските общини се снабдят с животни, така че хората да могат да започнат собствен бизнес.

■ Хората, живеещи в бедност, често имат лошо здравословно състояние и нерядко им е трудно да получат достъп до медицинската и психологическа подкрепа, от която се нуждаят. В Люблина, Словения, държавно-финансираната неправителствена организация *Stigma* поддържа два центъра, които се посещават от около 80 души всеки ден. Центровете предлагат на наркозависимите възможност за достъп до силно необходима медицинска помощ и съдействие.

■ Много бедни хора живеят при неблагоприятни жилищни условия, защото не могат да си позволят нормални жилища. Това се отразява върху тяхното здраве и благополучие. Регионалната програма за възстановяване в Южна Испания „Ла Чанка“ показва какво може да се предприеме, за да се променят нещата. Местната управа и общината са обединили усилията си с мрежата на жителите, за да се възстанови най-старият квартал в Алмерия.

■ Най-бедните членове на обществото често страдат от финансово изключване, защото им е трудно да получат кредит при каквито и да е условия. Европейската мрежа за микрофинансиране предлага кредити на по-малко заможни хора за започване на собствен бизнес или за съществени разходи като обучение и транспорт. Тази схема е дала възможност на Сика Мауке-Дзосу да отвори козметичен салон в белгийската столица, както и на Александър Аберлен да открие магазин за продажба и ремонт на компютърна техника в Сосе Ле Пин във Франция.

Проектите са различни, но посланието е едно и също: перспективите на хората, живеещи в бедност, могат да се променят към по-добро чрез съвместна работа. Заедно ние можем да изградим едно общество за всички нас, една Европа, където всеки може да живее достойно.

© Reporters

© Европейски съюз, Reporters

РОМСКИ ДЕЦА ОТКРИВАТ КОРЕНИТЕ СИ, СЛИВЕН

Разположен в равнина в подножието на Карандила, Сливен е известен като българският „ветровит град“. През зимата духа поривист вятър, наречен Бора, но като цяло климатът тук е мек, лозя и прасковени градини цъфтят по хълмовете.

Сливен също така е известен като ромската столица на България: 25 000 души или четвърт от гражданите са роми. Някога процъфтяващ текстилен център, след падането на комунизма нещата в Сливен се усложняват, когато държавните фабрики са затворени и са заместени от занаятчии, работещи в гаражите си. Конкуренцията на китайските стоки е смазваща, хората страдат, а ромите са най-уязвими. През 1989 г. 83 % от ромите в България имат работа, а сега по-малко от 20 % от тях работят.

© Reporters

*Специални часове, посветени на ромския
произход и култура, се провеждат
оттатък железопътните линии срещу
бараките в ромския квартал в Сливен.*

Това е история, в която едно френско НПО, наречено *Secours Populaire*, се ангажира с децата от ромския квартал „Надежда“ по предложение на местни учители. Учителите имали нужда от книги и учебни материали, но също така искали да запознаят учениците си с тяхната собствена култура, като подобрят самочувствието им и доверието на родителите им в образователната система.

Тъмната половина от татък релсите

Квартал „Надежда“ е разположен на юг от централна гара и в контраст с името си е в „тъмната половина“ на града от татък релсите, до които децата се ровят в боклука в търсене на старо желязо, което да продават.

„В България, както и в останалата част на Балканите, ромите живеят обикновено изолирано“, казва журналистът Александър Дубюсон, който прекара известно време миналата година в Сливен, за да работи за *Secours Populaire*. „Обаче сегрегацията в самата ромска общност е още по-сложна – като системата на кастите в Индия. Всъщност е еднакво трудно един ром да се ожени за българин от неромски произход, както и за ром от друга група.“

По-богатата част на „Надежда“ е известна като „музикантския квартал“ и хората там – музиканти или не – живеят в двуетажни тухлени къщи с балкони, където се доизгражда нова стая или етаж, когато фамилията се разраства. По-нататък в квартала улиците стават все по-мизерни и след внезапен завой къщите се превръщат в бараки с ламаринени покриви. Там живеят „голите цигани“ от дъното на ромската йерархия.

По улиците на квартал „Надежда“ могат да се видят само недовършени бараки с ламаринени покрив.

Населението на България възлиза на 7,7 милиона, от които **700 000** са **роми**. Средната продължителност на живота на обикновения българин е **72 години**, а на ромите в Сливен – **52 години**.

Зловонието от отпадъците е ужасно. Магарета, овце и пилета, които споделят с хората тези първични къщи, се прескачат с босоногите деца, играещи сред купищата боклук. Тези деца не знаят, че принадлежат към култура, която е и екзотична, и специална. В България на тях се гледа като на най-низшите от низшите, а това е и начина, по който те самите виждат себе си.

Съставена предимно от доброволци, *Secours Populaire* е „родена“ от „Международна червена помощ“ (*Secours Rouge International*), основана през 1926 г., за да подпомага хора в неравностойно положение. Има подразделения във всяка

френска община, работи в страната и в чужбина. Миналата година с нейна помощ се осъществяват проекти в 170 страни, подпомагайки местните хора да основават структури, за да се борят с различни проблеми и да се свързват с потенциални инвеститори.

Учителите настояват за промяна

През 2001 г., помощник-главният учител на 6-то училище в „Надежда“ се свързва с френската организация. Ромското „гето“, не разполага със собствено училище и всички деца ходят в 6-то училище,

което е на 10 минути пеша отвъд релсите. Девет от десет от неговите ученици са от ромски произход, някои от турски, други от български. В началото *Secours Populaire* им купува книги, компютри, училищни чанти, уреди за трениране и оборудване, а след това през 2007 г. им помага да учредят асоциация *Ensemble*, на която фондация „Еър Франс“ дарява 30000 евро за проект, наречен *Etniko*.

„Училището в България е задължително до шестнайсетгодишна възраст,“ казва Екатерина Павлова, една от учителките, които участват в проект *Etniko*, целящ подобряване на осведомеността. Проектът работил успешно в продължение на две години, но трябвало да бъде прекратен, когато спонсорирането му приключило. „Въпреки това много ромски деца и специално момичетата спират да ходят на училище, когато достигнат 12-годишна възраст или защото се омъжват, или защото родителите им не могат да си позволят да ги оставят в училище.“

„Тези деца не познават миналото си,“ казва Дубюсон.

„*Etniko* целеше да ги запознае с произхода и културата им. Много често възприемането на миналото сред ромите стига едва до времето на дядовците и бабите им. Те нямат представа, че корените им са в Индия. За тях миналото е още по-далечно, отколкото за френските ученици – времето на Карл Велики.“

Павлова се гордее с това, което проектът е постигнал. През двете години, докато той трае, участват три групи от по 12 деца и макар че това е само една малка част от цялото училище, учителката смята, че е извървял дълъг път към промяната на сърцата и умовете. Освен допълнителни часове, посветени на ромските етнически групи, традиции и култура, включващи танци, песни, разкази и легенди, децата посещават също така музеи и ресторанти.

„Правихме малки неща, но те бяха важни. Например, заведохме децата до едно българско бистро близо до нашето училище. Учихме ги как да се

държат, как да поръчат любезно, как да платят. В началото персоналът беше враждебно настроен и децата се притесняваха. Понечто българи смятат ромите за мръсни и крадливи. Но след известно време ледът се стопи. Децата пяха песни и се държаха възпитано.“

Павлова разбира, че извършеното не звучи като огромно дело. Но тя се надява, че когато пораснат, тези деца ще са научили нещо положително за училището и външния свят, което да могат да предадат на собствените си деца. На нея скромно и се иска *Etniko* да можеше да продължи, но разбира, че времената са тежки за всички.

■ ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ

www.secourspopulaire.fr

www.sliven.net

Значителна част от 10-12-милионното ромско население в Европейския съюз живее при лоши социално-икономически условия. Много от тях имат ограничен достъп до качествено обучение, имат здравословни проблеми, засегнати са от висока смъртност и често са изключени от трудовия пазар. Приобщаването на ромите е приоритет в политиката на ЕС. Проблемите са сложни, взаимосвързани и справянето с тях изисква многостранно участие на всички, включително и на самите роми.

© Rossel – Pierre-Yves Thienpont

ДА СЕ УЧИ КАК СЕ УЧИ В ХАМБУРГ

При сегашната икономическа криза в Европа, която поражда дълбока загриженост относно безработицата, особено сред младите хора, един експеримент на възпитатели и учители в Хамбург заслужава повече внимание. Тези прогресивни мислещи хора, ангажирани в област, тежко засегната от бюджетните съкращения, се опитват просто да направят ученето по-привлекателно.

Карл Финк, 57-годишен едър тъмен мъж в работни дрехи, е бил дърводелец в родния си Казахстан. Той току-що е монтирал една букова пейка в лъскав зелен железничарски вагон от началото на XX век. Това е част от специалната работа в производственото училище *Movego*, организация с нестопанска цел в Хамбург, която дава работа на безработни, като ги ангажира с възстановяване на стари влакове, изграждане на мотоциклетни гаражи, та дори и изработване на здрави градински столове.

Заради уменията си Финк е нает за постоянно и той обучава младежите на по двайсетина години на дърводелския занаят.

*Карл Финк е бил дърводелец в родния си
Казахстан, а сега е учител в училище Мовего.*

*Горе в дясно – Руски студенти: само една от
националностите в училището в Хамбург.*

Да се направи учението привлекателно

Финк е един от 150-ината мъже – много от които с имигрантски произход – които работят в този склад на река Елба. Организацията е създадена с цел да осигури работа на безработните металороботници от корабостроителниците, когато основната индустрия на града отмира. През 1997 г. тя обединява усилия с една асоциация, работеща с млади хора. Идеята сега е да се обучават хора от всички възрасти, за да се върнат на работа. И част от това е да се направи обучението привлекателно и релевантно.

В центъра на внимание сега в град Хамбург е практическото професионално обучение на „кривналите от пътя“. В Германия човек е сериозно загазилен, ако не притежава диплома от училище и много често в най-тежко положение са младежите от по-бедни имигрантски семейства.

Този септември *Мовего* откри професионално училище (освен производственото училище), за да помага на младежи да завършат училище и съответно да получат диплома. Град Хамбург се стреми да създаде десетина такива училища.

Юрген Деге-Рюгер, приветлив преподавател с ярко зелена риза, работи за спонсорираното от правителството Международно строително изложение (IBA – Internationale Bau-Ausstellung), инициатива на национално ниво в областта на градското планиране, която ще бъде базирана в Хамбург през следващите три години. Седалището и се намира в бедняшкия, силно населен с имигранти Вилхелмбург, голям остров на юг от града, където парцелите земя са пръснати от двете страни на магистралата, която го пресича. Задачата на Деге-Рюгер е изпълнението на дългосрочен план за обучение, чийто специален акцент е да се увеличи броя ученици, които завършват училище с диплома.

Бившият учител цитира ниския резултат на Германия в Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) на ОИСР, която оценява постиженията на петнайсетгодишните. „Броят на зле обучените млади хора от бедни семейства, често на безработни и имигранти, които нямат достъп до работни места, е несъразмерно висок за една богата страна като нашата.“ Как може да се промени това? Деге-Рюгер казва, че въпросът на деня в образованието е по-скоро „да се преподава как да се учи“, отколкото да се насърчава общото натрупване на знания.

Едно от предизвикателствата във Вилхелмбург е да се създадат връзки между съществуващите институции. „Имаме училища, детски градини, младежки и консултативни центрове на острова“, казва той, „но те не работят заедно и не са достатъчно привлекателни за родителите и децата“. Деге-Рюгер смята, че училищата в бедните райони трябва да получават повече държавни средства от другите училища.

Учителят **Юрген Деге-Рюгер** заявява, че в Германия има несъразмерно голям брой слабо образовани млади хора от имигрантски произход.

Обратно в системата

Холгер Донал, който управлява *Мовего*, също смята, че липсата на координация създава голяма загуба на енергия и ресурси. Той е на мнение, че не се прави достатъчно за координиране на различните служби в министерствата, които се занимават с младите хора и безработицата. Прекалено много младежи отпадат напълно от системата. „На тези деца училището им е писнало. Те искат да бъдат третираны като възрастни и да бъдат сериозно професионално насочвани.“ Той вярва, че неговото училище им предлага точно това. „Ние не се разправяме със социални работници, а просто

Казват, че копирането е искрена форма на ласкателство: градинските столове в стил „Адирондак“ на Мовего се срещат в най-изисканите градини в Хамбург.

се опитваме да осигурим работа на младежите, когато напускат това място.“

Алтона е най-старото професионално училище в града, основано преди десет години и управлявано от вежливия Томас Йохансен. Държавната политика стимулира създаването на нови училища от този тип. Алтона е модел, вдъхновен от много ефективна датска система. Приемат се 48 ученика годишно, 40% от тях са от имигрантски произход. В малките спокойни класни стаи учениците на 16-18-годишна възраст се занимават теоретично и практически, за да получат диплома за завършено образование – ключ към пазара на труда.

„Това е от съществено значение, за да стане обучението атрактивно и за добро самочувствие“, казва Йохансен. За тази цел за неговите ученици са осигурени

две топли ястия на ден в приятната столова – късна закуска, тъй като много от учениците не закусват въобще, както и обяд.

„Ключът към успеха е създаването на мотивация“, добавя той. Учениците учат езци, химия и мултимедии, а също така да правят мебели по мярка за частни клиенти. „По традиция общообразователните и техническите училища са разделени. Тук съчетаваме техническа и практическа работа.“ Статистиката доказва, че този подход е успешен, тъй като половината от бившите ученици получават работни места, а други 20% се връщат в училище. Борбата с безработицата е трудна задача.

■ ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ

www.movego.eu

www.psa-hamburg.de

През декември 2009 г. повече от **5,5 милиона млади мъже и жени** под 25-годишна възраст са безработни, съставлявайки **21,4%** от това население с тенденция към увеличение. Младежката безработица в Испания достига 40%.

Това ясно изисква съгласувани усилия на европейските правителства за овладяване на проблемите, които са били заобикаляни толкова дълго време. Ключовите области включват подкрепа за намиране на работно място за **групи в неравностойно положение** като имигрантите, необучени и слабо образовани младежи, както и въпросите за мобилността на младите хора.

ЕДНО РАЗЛИЧНО СТОПАНСТВО

Албертас отглежда пчели в провинцията в Литва. Той продава мед, амброзия, пчелен хляб и медовина. Съпругата му Диана изработва декоративни восъчни свещи.

Диана и Албертас Усинскай имат три деца – на десет, на пет и момче на шест. Най-голямата, Аустея, е кръстена на литовската богиня на пчелите. Слабо момиче със светли очи, тя е облечена за интервюто с розова рокля със сребърен колан. По-малката ѝ сестра е с малки бели тюлени цветя в косата си. Възрастните родители на Албертас живеят в същата обикновена дървена къща с вълнообразен железен покрив в Милошайчей на около 50 км. от старата столица на Литва, Каунас.

Кошерите, дарени от Балтийска фондация Heifer, променят съдбата на Албертас Усинский.

Горе в ляво – Децата му могат да се надяват на по-светло бъдеще.

Тежки времена

Само преди няколко години нещата не били толкова розови за семейство Усинскай. Те нямали електричество и можели рядко да общуват със съседите си. Най-близката ферма е на 2 км. Диана куцала силно и не можела да се движи бързо. Тя се грижела за децата и възрастните хора, докато Албертас работел тук и там. Нямали много перспективи в живота си.

Тогава се намесила Фондация *Heifer*. Това е базирана в Арканзас международна фондация, основана преди 65 години от американския фермер Дан Уест. Уест бил в Испания по време на гражданската война през тридесетте години, където раздавал на гладните деца чаша мляко. Хрумнало му, че това, от което тези деца наистина се нуждаят, е крава, а не нередовните чаши мляко. Така започва всичко.

Снабдяване с добитък

Целта на *Heifer International* е премахване на бедността и глада и сега те осигуряват добитък и обучение в 128 страни. Всяко приемно семейство се ангажира да предостави първото поколение от дарените животни на друго семейство в също толкова затруднено положение.

Арунас Свитоюс от Балтийската фондация Heifer – „Опитваме се да осигурим на хората начин да си изкарват хляба (prehranata), така че да не им се налага да напускат страната.“

Heifer основават балтийския си клон преди 10 години със седалище във Вилнюс и по-малки офиси в съседните Латвия и Естония.

На стената на офиса във Вилнюс е закачена снимка, на която директорът на Балтийска фондация *Heifer* Арунас Свитоюс се ръкува с бившия президент на САЩ Бил Клинтън. Организацията почти изцяло се финансира от частни дарения, много от които са от американци от балтийски произход.

„Икономическата криза ни засегна сериозно“, казва Свитоюс. „През последните две години 15-20 % от населението на страната емигрира.

Необразовани хора от селските райони отиват да работят в сивата икономика в други страни и оставят децата си с баби и дядовци или дори при съседи. Опитваме се да им осигурим възможност да изкарват хляба си без да трябва да напускат.“

Миналата година *Heifer* работи върху 30 проекта в Литва и 50 в балтийските страни като цяло. Животновъдството включва всичко от крави Холщайн до местната порода коне Жемъйчу, свине, зайци, пилета, пчели и земни червеи. Свитоюс казва, че Балтийската фондация обикновено работи с местна, по-малко агресивна порода пчели от Литва.

Селските райони представляват над **80%** от територията на Европейския съюз и около **25%** от населението му.

Да се изкарват пари от пчели

Пчелите като цяло са все по-заstrasени от съвременните селскостопански методи, но са здрави в тази свободна от пестициди част на страната, разположена в национален парк. Екологичното пчеларство изглеждало най-добрия вариант за фермерите тук, които едва свързвали двата края, въпреки че повечето от тях не могли да си позволят необходимото оборудване.

Албертас и Диана сега си докарват малък доход от пчелите си. С крава, кон, две прасета и 20 пилета, те всъщност задоволяват основните си нужди, като произвеждат сами маслото, сиренето и хляба си. Пчелите произвеждат 1 000 литра мед, което им докарва 300 евро на месец. Обзавели са със

шкафове спартанската си стая, която се отоплява с дърва, и дори успяват да спестяват малко пари. Диана иска децата ѝ да учат в университет и възлага много надежди на Аустея, която от три години е първенец в класа си.

Преди Литва да стане независима от Съветския съюз през 1991г. Албертас работел в колхоз. Благодарение на подаръка на *Heifer* – седем кошера, електрически инструменти, екипировка за пчеларство и компютърен курс, семейството сега е активен член на общността. Има списък от чакащи да си купят меда на Албертас. Диана вече не живее така уединено, а работи на половин работен ден като счетоводител. Тя също така управлява проекта за пчеларство в местната общност, където още девет семейства са получили помощ. Тя изпраща

отчет за напредъка на всеки шест месеца до Гражина Монгирдиене от *Heifer*, която пък казва, че никога не би могла да живее извън страната си, защото обича великолепната литовска природа.

До кръглата маса със столове, издялани от стволове на дървета, домът на Усинскай изглежда почти идилично. Глинени саксии с цветя запълват градинката отпред, а въздухът ухае на свежа трева.

Албертас донеся бутилка от измамно мекия на вкус Мидус, приготвен от мед и билки и налива в чашите до ръба. Националната напитка на Литва е винаги най-добра, когато е домашно приготвена, а тази е отлежала три години. Пчелите жужат около чашите, докато Албертас вдига най-малката си дъщеря и я целува звучно.

■ ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ
www.heifer.lt

Селските райони представляват над **80%** от територията на Европейския съюз и около **25%** от населението му. В някои страни от ЕС, рискът от бедност в селските райони е **два пъти по-висок**, отколкото в градовете, но специфичните проблеми на тези райони са пренебрегвани в повечето проучвания на бедността досега. Борбата с бедността и социалното изключване в селските зони върви ръка за ръка с подобряването на достъпа до инфраструктура и услуги, включително училища, лекари, транспорт и дори магазини. Това изисква нов и координиран подход за социална и регионална политика и развитие на селското стопанство.

© Европейски съюз, Reporters

НАРКОМАНИ СЕ ОТКАЗВАТ ОТ СИЛНАТА ДРОГА В ЛЮБЛЯНА

През горещите летни вечери в Любляна семействата се радват на полъха на бриза в хубавите кафенета на брега на реката в словенската столица. Недалеч от там десетина – дванайсет мъже пият бира в един запустял двор. Седят край купчина празни бирени кутийки, а невнимателният посетител може да настъпи някоя от изхвърлените спринцовки наоколо. Това е мястото, където някои от наркоманите, които са на метадон, отиват да се напият след поглъщане на дневната доза от болницата зад ъгъла.

Любляна се опитва да помогне на наркозависимите чрез рехабилитационни схеми, включително центрове, които предоставят метадон.

*Долу в ляво – **Борат Бах**, който управлява програмата за нуждаещи се на Stigma.*

Подобно на много градове по света Любляна има проблем с наркотиците. Изпълнената с културен живот Словения е на т. нар. балкански път на дрогата, идваща от Афганистан, и е средище на оживена търговия на хероин, кокаин, екстази, метилендиокси-метаамфетамин и подобни наркотици, използвани в дискотеките.

Любляна се опитва да контролира търговците и наркоманите чрез наказания, както и схеми за рехабилитация като тези в центровете за лечение, в които се дава метадон – синтетичен наркотик, към който пристрастяването е по-слабо. Словения се гордее с факта, че е европейската страна с най-малък брой ХИВ-позитивни наркомани, като това частично се дължи на *Stigma*, финансирано от държавата НПО с две приемни в Любляна, през които дневно минават 80 мъже и жени.

Акцент върху здравето

Мисията на *Stigma* е да достига до хора в начална фаза на зависимост и да работи с всички

наркомани, докато не започнат програма на детоксикация или се откажат напълно. Освен останалите дейности, персоналът прави консултации със затворници и е създал подслон за жени, използващи наркотици, които са жертви на насилие. Най-важният проект е превенцията срещу ХИВ и Хепатит С чрез здравно образование. Насърчава се използването на стерилни игли и се поощряват зависимите да връщат използваните.

Деветнайсетгодишната организация има успешна програма за нуждаещите се; техният ван „Пежо“, оборудван със седалки, маса и килер, посещава веднъж седмично девет града. Бусът е купен през 2007 г. с помощ от Европейската комисия, заплатила 60% от разходите.

„Преди“, казва директорът на *Stigma* Борут Бах, който работи и на терен, „трябваше да пътуваме с кола и се срещахме с наркоманите в барове, кафенета или на улицата. Сега те знаят къде и кога да ни намерят и никой не може да подслушва разговорите ни.“

Един понеделник много рано сутринта Борут и колежката му социална работничка Блажена Кованович потеглят за Ново место в югоизточната част на страната, където много местни хора работят за автомобилния завод „Рено“. Известното словенско червено вино *Cviček* произхожда от хълмовете наоколо.

Една сутрин в Ново место

След едночасово пътуване от столицата Борут паркира до малката гара в близост до центъра, където се раздава метадон. Трима мъже вече чакат, а през следващите два часа се отбиват още осем или девет.

Дошли са там, за да им се окажат основни здравни грижи, както и да вземат игли и малки торбички аскорбинова киселина за топене на хероин. Някои имат татуировки, други – пиърсинг. Повечето пушат непрекъснато. Много от тях треперят. Почти с всички може да се говори свободно за навика им, за наркотиците, които взимат и наркотиците, които приемат, за да спрат да взимат наркотици.

Тук е спретнатият сърбин Марко, който разказва, че е диджей. Той приема Субоксон – наркотик за отказване от зависимостта и твърди, че скоро ще бъде чист. Той учил за медицински работник, но не може да си намери работа и казва, че времената са тежки. Би искал да създаде семейство, но не може да си го позволя.

Тук е и Йозе, който има ферма с пилета, зайци и две прасета недалеч и твърди, че сега взима само метадон, смесен с портокалов сок.

Любляна през нощта.

© M.F. Pissart

Наркоманите могат да се снабдят с чисти игли и да получат основни медицински грижи.

Тук е и Миха, който забива спринцовката право в слабините си, защото бедрената вена вече е единствената, която може да уцели. Опитвал се е да спре много пъти. Борут и Блажена слушат търпеливо, докато той разказва своята история. Това им е работата. Крайната им цел е да помогнат на тези хора да се отърват от навика, но в същото време те са там, за да помагат с всичко – от чисти игли до попълване на официални формуляри за намиране на работа или такси за лечение.

„Когато завърших обучението си като социален работник,“ казва Борут, „искаха да работя с хора, злоупотребяващи с наркотици. Имал съм приятели, които взимаха наркотици и съм бил на някои странни места, когато бях млад.“ Той се вписва в средата с меките си индиански

коси, но зад приятното му човечно поведение се крие упоритата отдаденост да помага на наркомани, желаещи да се отдръпнат от бездната.

Болницата в Люблиана има отдел за работа с метадон, където местната лекарка споделя, че преглежда около 400 зависими на година. „Повечето идват всеки ден, а много от тях са в състояние да започнат работа или да се върнат в училище“, казва тя. „Нашата политика е да не пускаме никого, ако не идва в определеното време и това правило се спазва строго“.

„Това е добре“, казва Катя, бивша наркоманка и член на персонала на *Stigma*. „Наркотично зависимите се нуждаят от дисциплина и графици.“

Едно съобщение на Европейската комисия наскоро* подчерта огромното **неравенство в здравеопазването** не само в рамките на ЕС, но и във всяка отделна страна. За намаляване на тези неравенства са нужни съгласувани действия на всички страни на европейско и регионално равнище, включително и повишаване на информираността, подобряване на политиката и нови форми на сътрудничество в сектора на образованието, здравеопазването и публичната администрация.

* „Солидарност в здравеопазването: намаляване на неравнопоставеността в здравеопазването в ЕС“.

НЕУМИРАЩИЯТ ДУХ НА ЛА ЧАНКА, АНДАЛУСИЯ

През последните 20 години Регионалната програма за възстановяване на Ла Чанка започва голяма по обхват реставрация на най-стария квартал на Алмерия в Южна Испания. Целта е да се подобри здравеопазването, жилищното настаняване, образованието, заетостта и социалните права на 12-те хиляди граждани там. Заедно работят община Алмерия, андалуското правителство и не на последно място известните борбени асоциации на жителите на Ла Чанка.

*Новият квартал Ла Чанка е запазил
духа на старото рибарско селище.*

*Горе в ляво – Учебно посещение
на работната площадка.*

Когато уважаваният испански писател Хуан Гойтисоло пътувал в началото на шейсетте години на миналия век до Ла Чанка в Андалусия, бил шокиран от „мизерията в претъпканите къщи, мръсните и опасни улици.“ Неговата книга, „La Chanca“, била оценена от правителството на Франко като твърде критична и била публикувана в Испания чак след 20 години.

Някои неща са се променили, други са непроменими. Цветовете са по южняшки топли, музиката е фламенко, мирише на топъл хляб и печена риба, а слънцето неумолимо напича. В историческия мавритански център на Алмерия лицата на хората варират от бяло до всеки нюанс на кафявото, та чак до черно, но въпреки бедността, хората съжителстват хармонично. Ла Чанка е разказ за надеждата и победата срещу неравенството. Тя е и успешна демонстрация на обновяване на градовете, което от тогава се използва като модел в Гранада, Севиля, Кордоба и Малага.

Традицията на протест

Специалният план за възстановяване на Ла Чанка (Пери) е създаден в отговор на неуморните усилия на жителите на квартала и отразява сериозния ангажимент от страна на андалуското правителство. Приет е през 1990 г. и цели не само физическо подобряване на условията, а преодоляване на

Специалист **Ана Винеса** – „Ла Чанка е един завладяващ проект – едновременно социален и архитектурен по обхват.“

по-комплексните проблеми на обществото с помощта на програми, включващи компютри и интернет, проблемите на жените, както и „Cuido mi casa, cuido mi barrio“ (грижа за моята къща и моя квартал), чиято цел е да научи хората да се грижат за домовете си и за околната среда.

Ла Чанка е историческият център на града и някога е бил квартала на рибарите на едно от най-важните пристанища в халифата на Кордоба. В началото на 20-ти век цигани се заселват в изоставените руини на древното предградие Ал Хауд и все още представляват динамични 23 % от населението му.

Градоустройственият план не се е променил много от дните на арабското владичество, включително пещерните къщи, издълбани в скалите, където някога живеели по-бедните хора.

Вратите на рибарските едноетажни къщи, подобни на бели кутийки, били традиционно боядисани в същите ярки цветове като тези на лодките на техните собственици.

Сега около хиляда къщи са реставрирани, а 250-ина са изградени, за да приютят наематели, предимно от пещерните къщи, които трябвало да бъдат напуснати. Къщите, макар и поспретнати от някога, спазват до голяма степен стария стил, така че вратите са все така боядисани в същите жизнерадостни цветове. Андалуското правителство е инвестирало досега 45 милиона евро в реставрацията, като още 47,7 милиона евро са предвидени за оставащата работа.

„Ла Чанка е очарователен проект“, казва Ана Винеса, която работи за Отдела за благоустройство към андалуското

За една значителна част от населението на Европа жилищните разходи достигат до повече от 40% от доходите. За около 13% от хората е трудно да се справят с тези разходи.

правителство и управлява бюрото по възстановителните работи в самата Ла Чанка. „Той има и архитектурни, и обществени цели. Управлява се на местно ниво и ангажира хората, които живеят в него.“

„Уникално е“, добавя социологът Фернандо Видал от университета Комияс в Мадрид. „Местните инициативни групи винаги са били невероятно влиятелни тук, дори когато в средата на осемдесетте години се разпадна в останалата част на Испания. Човек може да види една сплотеност, при която различни националности, религии и вярвания удобно си съжителстват.“

В средата на осемдесетте години на миналия век граждански инициативни групи от Ла Чанка успешно се налагат на общинските власти по въпроси на образованието, здравеопазването и сигурността. След това те се справят с наркодилърите от квартала, като обикалят от къща на къща и гонят трафикантите. „Тези мъже буквално скачаха от прозорците и бягаха“, казва Видал. „Хората прочистиха Ла Чанка.“ Населението се

сплотява за трети път, за да подобри живота си, когато се решава да се построят или реставрират домовете, много от които са твърде примитивни.

Да се запази душата

Процъфтяващата общност в Ла Чанка от често безработни и предимно млади хора е една разнообразна смесица от мюсюлмани от северна и южна Сахара и католици, включително роми.

„Това е едно стабилно общество със силно чувство за принадлежност“, казва Ана Винеса. „Когато хората припечелят малко повече пари, тенденцията е да се местят по-близо до морето, където жилищните условия са по-добри, но все пак искат да останат в Ла Чанка.“

Повечето имигранти са от Магреб, а има и южноамериканци и източноевропейци, като смесените бракове не са рядкост. Това хармонично съжителство не е случайно-гражданите на Ла Чанка са насърчили приобщаването на имигрантите чрез инициативи за културен обмен с деца и млади хора. И все пак

има наболели проблеми, включително и висока безработица, недостатъчни професионални умения и разбити семейства. Там все още няма достатъчно къщи, а много от тях са пренаселени, в лошо състояние, без бани, тоалетни и други основни удобства.

Климатът на тази южна провинция на Андалусия, която слънцето безпощадно пече, е един от най-сухите в Испания. Но историята и не е само грубост и неплодие. Тя разказва и за уникалния проект за социално, икономическо и физическо възстановяване, запазил живи сърцето и душата на един квартал. Ла Чанка продължава да живее.

■ ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ

www.laciudadviva.org

Вижте *La Ciudad Viva*

относно подобни проекти за възстановяване в Андалусия.

http://ec.europa.eu/regional_policy/urban2/

Програма URBAN на Европейската комисия е посветила

10 милиона евро за възстановяването на Ла Чанка.

© Европейски съюз, Reporters

Според последните европейски и международни доклади, важен фактор в борбата с бедността и социалното изключване е подобряването на жизнения стандарт на хората в неравностойно положение там, където те живеят, в това число и достъпът до приемливи жилища. Интегрираните програми за градско възстановяване имат голямото предимство едновременно да подобряват социалното и териториалното сближаване. Съществена част от планирането и социалната политика в Дания, Германия, Финландия, Франция, Люксембург и Великобритания включва разработването на подходи, които избягват високите концентрации на хора в неравностойно положение.

ЗАЕМИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ

Усърдният посетител на живописния бит-пазар в Брюксел все още може да намери на безценица старовремска ваза или пасторален пейзаж. Там наблизко преди три години отваря салон за красота духовитата 34-годишна Сика Мауке-Дзосу. Клиентите, които идват набързо за педикюр, са местни жители, както и работещи в двете големи болници нагоре по пътя. Ако не бяха микрокредитите, тя нямало да може да отвори салона, казва Сика.

На бит-пазара в Брюксел човек може да види и безброй
вехториш, и неочаквани съкровища.

Горе в ляво – Сика Мауке-Дзосу държи наблизо салон
за красота, отворен благодарение на микрокредит.

Сика, по произход от Того, е майка на две момчета, по-малкото само на няколко месеца. Тя изкарва курс по педикюр и козметика. В социалните служби вижда случайно визитката на някакъв човек, който предлага консултация как да се кандидатства за малки кредити.

„Вече бях събрала по-голямата част от оборудването, но благодарение на заема от 15 000 евро започнах.“ Бизнесът и се развива добре, твърди тя и вече е изплатила втори заем от 13 000 евро за солариум при същата лихва от 4%.

Общоевропейска мрежа за заеми

Парите са отпуснати на Сика от Регионалната инвестиционна компания в Брюксел чрез дъщерното и дружество Брусок, една от 87-те неправителствени организации за консултация и отпускане на заеми в 21 страни, които принадлежат към Европейската мрежа за микрофинансиране. Три европейски организации създават мрежата през 2003 г. в Париж, а изпълнителният и директор Филип Гишанду я управлява оттогава с цел насърчаване на микрофинансирането в Европа и лобира за нея в рамките на европейските институции. Микрокредитирането е широко разпространено във Франция, където е въведено преди 22 години. Системата започва да се развива и в Германия, въпреки че там кредитите се отпускат предимно на предприемачи, докато в Испания те целят социално приобщаване. Микрокредитирането е широко разпространено и в Източна Европа.

Лихвените проценти варират значително в Европа – мрежата France Initiative отпуска заеми

През 2009 г. 27% от клиентите на микрофинансирането в Европа са били жени, 13% – имигранти или от етнически малцинства, а 11% – млади хора.

като допълнение към банковите кредити без въобще да начислява лихва, докато в Обединеното кралство може да бъде наложена до 30% лихва. „Естествено, системата работи само, ако хората са в състояние да връщат заемите си“, казва Гишанду. „Кредитиращите организации влагат много усилия, за да подпомагат успеха на хората. Повечето от тях предоставят безплатни консултации и обучение.“

Моделът на бизнеса за микрокредитиране в Европа не се различава от оригинала на банката Грамийн, основана от Мохамед Юнус, лауреат на Нобеловата награда за мир. Грамийн промени живота на милиони хора в Бангладеш, предоставяйки малки кредити без обезпечение или гаранция.

„Дори ако схемата е съвсем различна“, казва Гишанду „професиите често са доста сходни

Филип Гишанду заявява, че идеята е да се отпускат заеми на хора, които иначе не биха имали достъп до кредит.

– дърводелци, фризьори, ресторантьори. Идеята е да се отпускат заеми на хора, които иначе не биха имали достъп до тях.“ Това може да означава и лични заеми, които подпомагат намирането на работа, закупуването на мотоциклет или автомобил втора употреба, покриват цената на едно пренасяне или таксата за обучение. Понякога хората взимат заем и за да подобрят енергийната ефективност на домовете си.

Франция сред пионерите

В края на 2009 г. френските членове на Европейската мрежа за микрофинансиране имат 70 252 клиента, а общата стойност на кредитите е 152,6 милиона. 35% от получателите на кредит са жени, а 19% са имигранти или принадлежат към етнически малцинства. Системата е насочена основно към гражданите, които страдат най-много от социална изолация.

Сред тях са хора като Александър Аберлен от Соселе Пен в Прованс, който преди четири години открива магазин за продажба и ремонт на компютри. Сдружението „Ади“, което помага на хора, изключени от традиционната банкова система, му отпуска 3 000 евро, благодарение на които той купува мебели за магазина. Заемът също помага за банковата гаранция. „Бях на социални помощи“, казва

Отгоре – Александър Аберлен в Прованс взема заем, за да отвори магазин за продажба и ремонт на компютри.

По-долу – Дина Мендес Фуртадо от Кабо Верде сервира в Марсилия специалитети от родината си благодарение на микрокредита, с който отваря ресторанта.

Аберлен, „а винаги съм бил луд по компютрите.“

Може да бъде споменат и Паскал Богран от Отрьо в Северна Франция, който сега работи като продавач на риба след един мрачен период от живота си, когато губи шофьорската си книжка, брака и работата си и не получава помощ за безработни. Той отива на обучение в Центъра за морски продукти в Булон-сюр-Мер. „Аз съм от семейство на продавачи на риба“, казва той, „и когато някой ми предложи да се захвана с това, си казах: „Защо пък не?“

След като един друг проект пропада, той се свързва с член на мрежата за солидарност

France Active, която съдейства на безработни хора, желаещи да започнат бизнес, да получат банкови кредити. Заедно с тях разработва бизнес-план с искане за кредит от 30 000 евро.

„Намерих един пътувач продавач на риба, който продаваше бизнеса си, включително и клиентите и тогава ми потръгна.“ 65% гаранция от France Active гарантира заема от Caisse d'Épargne. „Върви добре,“ казва той. „Винаги съм се разбираш лесно с хората.“

Общителната Дигна Мендес Фуртадо отваря в Марсилия „Скорпионът“, малък ресторант, специализиран в ястия от Кабо Верде като задушен октопод и свежото *B'stilla*.

Най-новото европейско проучване на микрофинансирането показва, че влиянието на икономическата криза започва да се усеща в сектора, но той е все още силен. Въпреки някои проблеми напоследък като достъпа до финансиране, Европейският съюз помага да се поддържа микрофинансирането в Европа и в резултат на това секторът продължава да расте. Общата стойност на кредитите се е увеличила (3%), въпреки че броят на заемите е намалял (-7%).

Животът и не е лесен, грижи се сама за трите си деца. „Занимавах се с разносна търговия между Португалия, Марсилия и Кабо Верде, но просто не можех да свържа двата края. Тогава започнах да готвя за официални събития и хората ми казваха: „Ти си толкова добра готвачка, защо не отвориш ресторант?“ Заемът от 2 500 евро от „Ади“ и предоставил нужната помощ. Сега ресторантът е пълен всяка вечер, а когато е в настроение, тя пее морна от Кабо Верде за своите клиенти.

■ ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ
<http://www.european-microfinance.org/>

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА БЕДНОСТТА И СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ В ЕВРОПА

(НЕИЗЧЕРПАТЕЛЕН СПИСЪК ЗА ПО-НАТАТЪШНО ЧЕТЕНЕ)

- Европейска комисия, Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и равни възможности“:
<http://ec.europa.eu/social>
- Ласло Андор, европейски комисар, отговарящ за заетостта, социалните въпроси и социалното приобщаване:
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor
- Европа 2020: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж:
<http://ec.europa.eu/eu2020>
- 2010 Европейска година на борбата с бедността и социалното изключване:
www.2010againstopoverty.eu
- Социална защита & социално приобщаване в ЕС:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750>
- Партньорските рецензии:
www.peer-review-social-inclusion.eu
- Европейски социален фонд:
http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm
- PROGRESS:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=327>
- Механизъм за микрофинансиране:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=en>
- Програмата URBAN II:
http://ec.europa.eu/regional_policy/urban2
- За различността. Против дискриминацията:
http://ec.europa.eu/employment_social/fdad/cms/stopdiscrimination?langid=en
- Младежта в движение:
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/vassiliou/events/debate_en.htm

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, УЧАСТВАЩИ В СПИСАНИЕТО

- Коалиция за социални неправителствени организации в Европа:
www.endpoverty.eu/-HOME-.html
- SECODHAS:
www.cecodhas.org
- Европейската мрежа против бедността:
www.eapn.org
- Европейската мрежа за микрофинансиране:
www.european-microfinance.org

Европейска комисия

Изход от бедността

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз

2010 — 28 стр. — 17 × 26,5 cm

ISBN 978-92-79-13711-2

doi:10.2767/67226

Тази публикация е отпечатана на хартиен носител на всички официални езици на ЕС.

Как да се сдобием с публикациите на ЕС?

Безплатни публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- от представителствата или делегациите на Европейския съюз.
Можете да получите координатите им, като посетите следния адрес: <http://ec.europa.eu> или като изпратите факс на следния номер: +352 2929-42758.

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Платени абонаменти (например годишните издания на сериите на Официален вестник на Европейския съюз, Сборника съдебна практика на Съда на Европейския съюз):

- чрез някой от търговските представители на Службата за публикации на Европейския съюз (http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm).

www.2010againstpoverity.eu
2010againstpoverity@ec.europa.eu

Вие се интересувате от **публикациите** на генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и равни възможности“?

Можете да ги изтеглите от интернет или да се абонирате безплатно за тях на адрес: <http://ec.europa.eu/social/publications>

Можете също така да се абонирате за безплатния бюлетин на Европейската комисия „Социална Европа“ на адрес <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<http://ec.europa.eu/social/>

■ Служба за публикации

ISBN 978-92-79-13711-2

9 789279 137112